

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการสอนอ่านแบบ DR-TA (Directed Reading – Thinking Activity) สามารถสรุป อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการสอนอ่านแบบ DR-TA (Directed Reading – Thinking Activity) ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ $E1/E2 = 80/80$
2. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หลังจากได้รับการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญด้วยการสอนอ่านแบบ DR-TA (Directed Reading – Thinking Activity)
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญด้วยการสอนอ่านแบบ DR-TA (Directed Reading – Thinking Activity)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการสอนอ่านแบบ DR-TA (Directed Reading – Thinking Activity) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น พบว่ามีประสิทธิภาพ $E1/E2 = 87.79/93.77$ สูงกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้คือ $E1/E2 = 80/80$
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญด้วยการสอนอ่านแบบ DR-TA (Directed Reading – Thinking Activity) มีคะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ . 01

3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ด้วยการสอนอ่านแบบ DR-TA (Directed Reading – Thinking Activity) ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.98$, S.D. = 0.05)

อภิปรายผล

จากการพัฒนาแผนการจัดการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการสอนอ่านแบบ DR-TA (Directed Reading – Thinking Activity) ผู้วิจัยมีข้อค้นพบที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ตามลำดับ ดังนี้

1. จากผลการพัฒนาแผนการจัดการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการสอนอ่านแบบ DR-TA (Directed Reading – Thinking Activity) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น พบว่ามีประสิทธิภาพ $E1/E2 = 87.79/93.77$ สูงกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้คือ $E1/E2 = 80/80$ แสดงให้เห็นว่าแผนการจัดการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการสอนอ่านแบบ DR-TA (Directed Reading – Thinking Activity) สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เหตุที่ทำให้ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้สูงกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ เนื่องจากผู้วิจัยได้ใช้แผนการจัดการเรียนรู้เป็นเครื่องมือแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในสาระการเรียนรู้ เมื่อนำมาใช้ในการสอนอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย ด้วยการสอนอ่านแบบ DR-TA (Directed Reading – thinking Activity) ซึ่งเป็นวิธีการนำการสอนอ่านแบบ DR-TA มาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญแก่นักเรียน โดยการสอนประกอบด้วย 2 ช่วง คือช่วงที่ 1 เป็นกระบวนการอ่านและการคิด แบ่งเป็น 4 ขั้นตอนคือ (1) การคาดเดา (2) การอ่านเนื้อเรื่อง (3) การแปลความหมาย (4) การตรวจสอบความเข้าใจ และในช่วงที่ 2 เป็นกระบวนการฝึกสรุปสาระสำคัญ โดยการสรุปสาระสำคัญของเนื้อเรื่องและทำแบบฝึกหัด จึงทำให้เกิดการเสริมทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนให้ถูกต้องและแม่นยำขึ้นตามแนวคิดของ สตาฟเฟอร์ (Stauffer, 1969 : unpagged) และแนวคิดของเทอร์นีย์ จอห์น และเออเนต (Tierney, John and Ernet, 1995 : unpagged) ที่ได้ฝึกทั้งกระบวนการอ่านและคิด (Directing the Reading-thinking Process) และการฝึกทักษะที่จำเป็น (Fundamental Skill Training) ที่เป็นช่วงของการรวบรวมข้อมูลหลังจากการอ่านเนื้อเรื่องทั้งหมด และทบทวนความเข้าใจ ในการอ่าน เพื่อเป็นการเสริมทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนให้ถูกต้อง และแม่นยำมากขึ้นจากนั้น

จึงให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด จึงส่งผลให้กระบวนการฝึกอ่านทั้งในขณะการทำกิจกรรม และผลสัมฤทธิ์หลังกิจกรรมสามารถเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องดังที่ สตาฟเฟอร์ (Stauffer. 1969 : unpagged) ที่กล่าวว่าแนวคิด DR-TA เป็นแนวคิดที่มุ่งฝึกกระบวนการคิด และการใช้ภาษาตามธรรมชาติของการเรียนรู้ของเด็ก ฝึกการคาดเดาเนื้อหาล่วงหน้า เพื่อเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ก่อนการอ่านฝึกการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยการใช้ความคิดก่อนการอ่าน ขณะอ่าน และหลังการอ่าน

ประเด็นสำคัญของข้อค้นพบจากการวิจัยคือค่าประสิทธิภาพ $E1/E2 = 87.79/93.77$ ที่แม้จะสูงกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้คือ $E1/E2 = 80/80$ แต่ค่าประสิทธิภาพที่ $E1$ เป็นพฤติกรรมต่อเนื่อง (กระบวนการ) ที่เกิดจากการวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเมื่อเรียนจบในแต่ละแผน คະแนมมักจะต้องสูงกว่า $E2$ เป็นพฤติกรรมขั้นสุดท้าย (ผลลัพธ์) ซึ่งเป็นคະแนมการวัดผลสัมฤทธิ์จากแบบทดสอบรวมหลังจากที่เรียนผ่านมาแล้วทุกแผน แต่ผลการวิจัยคະแนม $E2 = 93.77$ ซึ่งสูงกว่า คະแนม $E1 = 87.79$ เหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากการสอนอ่านแบบ DR-TA (Directed Reading-thinking Activity) ที่พัฒนาโดย สตาฟเฟอร์ (Stauffer. 1969 : unpagged) เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับธรรมชาติการอ่านของคนเรา ซึ่งมีความคิดว่า การอ่านคือกระบวนการคิดที่ต้องใช้ประสบการณ์เดิมของผู้อ่านเข้ามาเชื่อมโยงกับความคิดของผู้เรียน การเชื่อมโยงนี้เริ่มด้วยการตั้งสมมติฐาน โดยใช้ความคิดของผู้อ่านเองคาดเดาเนื้อหา จากนั้นจึงอ่านเพื่อหาข้อมูลและตรวจสอบการคาดเดากระบวนการเชื่อมโยงระหว่างความคิดของผู้อ่านกับความคิดของผู้เขียนนี้ จะสิ้นสุดลงด้วยการสรุปว่าผู้อ่านคาดเดาถูกหรือไม่ เมื่อนำมาผสมผสานกับแนวคิดของเทอร์นีย์ จอห์น และเออเนต (Tierney, John and Ernet. 1995 : unpagged) ที่ผลลัพธ์ที่ได้คือการฝึกทักษะที่จำเป็น (Fundamental Skill Training) เป็นช่วงของการรวบรวมข้อมูลหลังจากการอ่านเนื้อเรื่องทั้งหมด และทบทวนความเข้าใจในการอ่านเพื่อเป็นการเสริมทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนให้ถูกต้องและแม่นยำมากขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของโคนนี่ (Connie. 1999 : 1300) ที่ได้ศึกษาผลกระทบที่เกิดจากการสอนอ่านจับใจความโดยใช้วิธี DR-TA ในระดับประถม โดยครูจะให้การชี้แนะขณะที่นักเรียนอ่าน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 2 จำนวน 20 คน ผลการทดลองพบว่า บทความที่ใช้สอนอ่านประกอบด้วยบทบาทของครูและการตอบสนองของนักเรียนมีผลต่อการอ่านจับใจความ

2. ผลการพัฒนาแผนการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการสอนอ่านแบบ DR-TA (Directed Reading – Thinking Activity) พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการพัฒนาทักษะ

การอ่านจับใจความสำคัญด้วยการสอนอ่านแบบ DR-TA (Directed Reading – Thinking Activity) มีคะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าการสอนอ่านแบบ DR-TA (Directed Reading – Thinking Activity) ทำให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยหลายเรื่องพบว่าทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนที่ได้รับการพัฒนาด้วยการสอนอ่านแบบ DR-TA (Directed Reading – Thinking Activity) มีทักษะการอ่านจับใจความสำคัญสูงขึ้น จากก่อนเรียน และแนวคิดการสอนอ่านแบบ DR-TA (Directed Reading-thinking Activity) ของสตาฟเฟอร์ (Stauffer. 1969 : unpagged) เป็นแนวคิดที่มุ่งฝึกกระบวนการคิด และการใช้ภาษาตามธรรมชาติของการเรียนรู้ของเด็ก ฝึกการคาดเดาเนื้อหาล่วงหน้า เพื่อเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ก่อนการอ่าน ฝึกการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณด้วยการใช้ความคิดก่อนการอ่าน ขณะอ่าน และหลังการอ่าน ขั้นตอนการสอนอ่านแบบ DR-TA ดังเช่นงานวิจัยของ บาร์รอน (Barron. 1990 : website) ได้ศึกษาเกี่ยวกับทักษะการคิด และทัศนคติที่มีต่อการอ่านของนักเรียนเกรด 3 จำนวน 20 คน โดยใช้วิธีการสอนแบบ DR-TA วันละ 30 นาที เป็นเวลา 8 สัปดาห์ ได้ทดสอบก่อนและหลังสอนและจากการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง พบว่า นักเรียนมีทักษะการคิดสูงขึ้น กอบกุล สุกุลแก้ว (2553 : 65) ได้การศึกษาความสามารถอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง หลังการสอนอ่านแบบ DR-TA สูงขึ้น และงานวิจัยของอุไรวรรณ สีชมพู (2542 : 67-68) ได้เปรียบเทียบความเข้าใจ และแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีสอนอ่านแบบ DR-TA กับการสอนตามคู่มือครู พบว่านักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนอ่านแบบ DR-TA มีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

3. การศึกษาความพึงพอใจต่อการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการสอนอ่านแบบ DR-TA (Directed Reading – Thinking Activity) พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ด้วยการสอนอ่านแบบ DR-TA (Directed Reading – Thinking Activity) ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.98$, S.D. = 0.05) นั้นเนื่องจากสตาฟเฟอร์ (Stauffer. 1969 : unpagged) กล่าวว่าวิธีการสอนอ่านแบบ DR-TA (Directed Reading-thinking Activity) มีแนวความคิดเกี่ยวกับการเรียนภาษาที่เป็นพื้นฐานมาจากแนวทฤษฎีการสอน แบบเน้นประสบการณ์ (Language Experience Approach) ที่มุ่งให้เด็กคิดได้ ด้วยการให้เด็ก

ทำกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างมีจุดมุ่งหมาย เด็กสามารถคาดเดา วางแผน ร่วมกิจกรรมกับเพื่อนๆ และจดจำได้ และเด็กตรวจสอบได้ รวมถึงเด็กเกิดอารมณ์ร่วมได้ อันนำไปสู่การให้เด็กเข้าใจได้ ความเข้าใจของเด็กขึ้นอยู่กับแรงจูงใจที่มาจากความต้องการจากประสบการณ์เดิม จากความรู้สึกร่วมมีส่วนร่วมในขั้นตอนต่างๆ ของการทำกิจกรรม เช่น กำหนดวัตถุประสงค์ การกระทำให้บรรลุ วัตถุประสงค์ การประเมินผลการกระทำนั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอุไรวรรณ สีชมพู (2542 : 67-68) ได้เปรียบเทียบความเข้าใจ และแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีสอนอ่านแบบ DR-TA กับการสอนตามคู่มือครู พบว่า นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนอ่านแบบ DR-TA มีความเข้าใจและแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษ สูงกว่า นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 และงานวิจัยของ บาร์รอน (Barron. 1990 : website) ได้ศึกษาเกี่ยวกับทักษะการคิด และทัศนคติที่มีต่อการอ่าน ของนักเรียนเกรด 3 จำนวน 20 คน โดยใช้วิธีการสอนแบบ DR-TA วันละ 30 นาที เป็นเวลา 8 สัปดาห์ ได้ทดสอบก่อนและหลังสอน และจากการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง พบว่า นักเรียน มีทัศนคติต่อการอ่านเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 การสอนอ่านจับใจความสำคัญด้วยการสอนอ่านแบบ DR-TA (Directed Reading – Thinking Activity) เป็นวิธีการสอนที่สร้างความพึงพอใจแก่ผู้เรียนอย่างมาก แต่มีข้อจำกัดด้านระยะเวลาในการสอนอ่านแต่ละครั้ง เนื่องจากการสอนอ่านแบบ DR-TA ต้องประกอบด้วยกระบวนการ 4 ขั้นตอนคือ (1) การคาดเดา (2) การอ่านเนื้อเรื่อง (3) การแปลความหมาย (4) การตรวจสอบความเข้าใจ หลังจากผ่าน 4 ขั้นตอน ก็ต้องใช้กระบวนการฝึกสรุปสาระสำคัญ โดยการสรุปสาระสำคัญของเนื้อเรื่องและทำแบบฝึกหัด จึงทำให้เกิดการเสริมทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนให้ถูกต้องและแม่นยำขึ้น การใช้เวลากับการให้เด็กคิดและคาดเดาเรื่องจากภาพ บางครั้งต้องใช้เวลาามาก ดังนั้นครูหรือผู้สอนต้องใช้เวลากับการจัดกิจกรรม และไม่เร่งรัดผู้เรียนมากเกินไป จึงจะทำให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนรู้ และจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในด้านทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ

1.2 ผู้สอน และโรงเรียนต่าง ๆ สามารถนำแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ด้วยการสอนอ่านแบบ DR-TA (Directed Reading – Thinking Activity) ไปประยุกต์ใช้ในการสอนอ่านเนื้อหาอื่น ๆ ได้ แต่ต้องเปลี่ยนเนื้อหาและภาพประกอบให้เหมาะสม แต่ยึดหลักการและขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้

ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยแผนดังกล่าวสามารถประยุกต์ใช้กับเนื้อหาได้หลากหลาย ตรงตามเนื้อเรื่องที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ

1.3 จากการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ด้วยการสอนอ่านแบบ DR-TA (Directed Reading – Thinking Activity) ซึ่งพบว่า รายการประเมินการสรุปการเรียนรู้ระหว่างนักเรียน เพื่อนักเรียนและครู และรายการประเมินสื่อการเรียนการสอนที่ใช้ทำให้นักเรียนเรียนรู้ได้ง่ายขึ้นนั้น มีค่าเฉลี่ยในระดับที่ต่ำกว่ารายการอื่น ๆ ผู้สอนจึงควรให้ความสำคัญกับกิจกรรมการสรุปร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน โดยพัฒนากิจกรรมที่น่าสนใจมากขึ้น นอกจากนี้สื่อการเรียนการสอนอาจต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับความสนใจของเด็ก หากแก้ไขในรายการทั้งสองข้อนี้ให้ดีขึ้น ก็จะทำให้การสอนอ่านจับใจความสำคัญด้วยการสอนอ่านแบบ DR-TA (Directed Reading – Thinking Activity) สร้างความพึงพอใจแก่ผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3 ทุกข้อ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการวิจัยเพื่อทดลองใช้วิธีการสอนอ่านแบบ DR-TA (Directed Reading – Thinking Activity) เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ เนื่องจากการจัดกิจกรรมของผู้วิจัยพบว่า บางครั้งที่เข้าสู่ขั้นตอนของการแปลความหมาย และการตรวจสอบความเข้าใจนักเรียนจะวิเคราะห์ และแสดงความคิดเห็นร่วมไปกับการแปลความหมายโดยที่นักเรียนไม่รู้ตัว เช่น เมื่อวางภาพภัยที่เกิดขึ้นในการอ่านเนื้อเรื่อง “ทรัพย์สินทางวัฒนธรรมชาติ” เด็กนักเรียนบางคนจะพูดกับเพื่อนว่า “น้ำท่วมกรุงเทพ เพราะกรุงเทพไม่มีป่าไม้” เป็นต้น ซึ่งจะเห็นว่าเป็นการคิดวิเคราะห์จากภาพที่ได้เห็น ซึ่งไม่ได้มีเนื้อเรื่องที่ปรากฏในเรื่องที่ให้อ่าน